EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2024 10 10
COM(2024) 474 final

ANNEX 3

PRIEDAS

prie

KOMISIJOS ATASKAITOS EUROPOS PARLAMENTUI IR TARYBAI

dėl Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės įgyvendinimo

III priedas. Priemonių tinkamumas finansuoti pagal Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonę – periodinių nacionalinių biudžeto išlaidų padengimas.

Pagal Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonę valstybėms narėms teikiama finansinė parama, kad jos pasiektų reformų ir investicijų tarpines reikšmes ir siektinas reikšmes, nustatytas jų ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planuose. Teikiant šią finansinę paramą turi būti laikomasi tam tikrų tinkamumo nuostatų.

Periodinės nacionalinio biudžeto išlaidos yra pasikartojančios valstybės narės nacionalinio biudžeto išlaidos. Tipinis tokių išlaidų pavyzdys yra personalo išlaidos, dėl kurių išlaidos patiriamos kas mėnesį.

Paprastai periodinių nacionalinių biudžeto išlaidų padengimo EGADP parama Europos pridėtinė vertė yra abejotina ir kelia susirūpinimą dėl tokių išlaidų tvarumo pasibaigus EGADP įgyvendinimo laikotarpiui. Vis dėlto primenama, kad EGADP buvo sukurta konkrečiomis aplinkybėmis, visų pirma COVID-19 pandemijos aplinkybėmis, kai buvo nustatyta, kad gali būti priežasčių padengti tokias išlaidas, pavyzdžiui, siekiant remti darbuotojų skaičiaus didinimą ligoninėse.

Šiomis aplinkybėmis pagal EGADP reglamento 5 straipsnio 1 dalį numatytas reikalavimas: „Parama pagal priemonę nenaudojama, išskyrus tinkamai pagrįstus atvejus, periodinėms nacionalinėms biudžeto išlaidoms padengti <...>“. Šia nuostata iš esmės draudžiama periodines nacionalines biudžeto išlaidas padengti EGADP parama, tačiau tinkamai pagrįstais atvejais tai leidžiama.

Taikant šią EGADP reglamento nuostatą atliekami keturi kumuliaciniai testai:

1. Ar priemonė įgyvendinama patiriant biudžeto išlaidas, tiesiogiai susijusias su siūloma priemone?
2. Jei taip, ar šios išlaidos yra periodinės?
3. Jei taip, ar EGADP finansine parama padengiamos tos periodinės išlaidos?
4. Jei taip, ar tinkamai to pagrįsti neįmanoma?

Jei visi keturi testai įvykdomi, siūloma priemonė neatitiktų EGADP reglamento 5 straipsnio 1 dalies nuostatos ir todėl neatitiktų EGADP paramos skyrimo reikalavimų.

Vertindama valstybių narių ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus, Komisija naudoja šiuos keturis testus, kad nustatytų priemonių tinkamumą finansuoti ir ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano atitiktį EGADP reglamento 5

straipsnio 1 daliai. Siekiant suteikti aiškumo, kaip Komisija taiko šiuos testus, kiekvienas iš šių testų paaiškinamas paeiliui.

Ar priemonė įgyvendinama patiriant biudžeto išlaidas, tiesiogiai susijusias su siūloma priemone?

Galimos reikalavimų neatitinkančios priemonės pirmiausia nustatomos apsvarstant, ar dėl tos priemonės patiriamos nacionalinės biudžeto išlaidos, kurios yra tiesiogiai susijusios su siūloma priemone. Pavyzdžiui, įgyvendinant vėjo jėgainės statybos priemonę patiriamos statybos sąnaudos yra tiesiogiai susijusios su priemonės įgyvendinimu. Tačiau teisės akto priėmimo priemonė nereiškia, kad, pavyzdžiui, jį rengiančių valstybės tarnautojų atlyginimai turėtų būti automatiškai laikomi su ta priemone tiesiogiai susijusiomis nacionalinėmis biudžeto išlaidomis, visų pirma tais atvejais, kai tos išlaidos būtų patirtos neatsižvelgiant į būsimą priemonę.

Atsižvelgiama į valstybės narės deklaruotas išlaidas, susijusias su ta priemone, nes valstybė narė negali deklaruoti išlaidų, kurios turi būti remiamos pagal EGADP, ir kartu laikyti, kad jos nėra tiesiogiai susijusios su siūloma priemone.

Jei taip, ar šios išlaidos yra periodinės?

Jei priemonė įgyvendinama patiriant biudžeto išlaidas, tiesiogiai susijusias su siūloma priemone, reikia apsvarstyti, ar tos išlaidos yra periodinės, t. y. ar jos yra pasikartojančios. Pasikartojančios išlaidos reiškia, kad jos turi būti patiriamos daugiau nei vieną kartą, tam tikru periodiškumu (pvz., kas savaitę, mėnesį ar metus). Tokių pasikartojančių išlaidų pavyzdžiai gali būti atlyginimai, priežiūros išlaidos arba aptarnavimo ar abonentiniai mokesčiai.

Tai, kad valstybė narė tam tikru metu anksčiau patyrė vienkartinių išlaidų, kurios vėliau patiriamos pakartotinai, kad būtų įgyvendinta EGADP priemonė, nereiškia, kad išlaidos yra periodinės. Pavyzdžiui, jei valstybė narė anksčiau patyrė išlaidų, susijusių su tyrimo ar apklausos įgyvendinimu, tai netrukdo jai įtraukti numatytų naujo tyrimo ar apklausos išlaidų pagal ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano priemonę.

Jei taip, ar EGADP finansine parama padengiamos tos periodinės išlaidos?

Jei priemonė įgyvendinama patiriant biudžeto išlaidas, tiesiogiai susijusias su siūloma priemone, ir jos yra pasikartojančio pobūdžio, reikia apsvarstyti, ar įgyvendinant EGADP padengiamos tos išlaidos.

Pagal EGADP reglamento 18 straipsnio 4 dalies k punktą valstybės narės turėtų nustatyti visas numatomas į ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą įtrauktas reformų ir investicijų išlaidas. Jei valstybė narė tas išlaidas savo ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane nurodytų kaip numatomas išlaidas, būtų akivaizdu, kad EGADP lėšomis būtų finansiškai remiamos tos išlaidos ir todėl jos padengtų periodines nacionalines išlaidas.

Tai, kas išdėstyta pirmiau, taikoma tik priemonėms, kurių numatomas išlaidas valstybės narės pateikė, atsižvelgiant į tai, kad vertinant, ar tos išlaidos yra periodinės nacionalinės išlaidos, kurių negalima remti pagal EGADP, daroma prielaida, kad valstybės narės tas išlaidas pateikia savo plane. Jei valstybė narė neįtraukia jokių numatomų tos priemonės išlaidų, apskaičiuojant valstybių narių finansinį įnašą pagal EGADP neatsižvelgiama į tokią įtrauktą priemonę, todėl valstybė narė neįtraukia jokių numatomų EGADP išlaidų jai finansiškai remti. Šiuo atžvilgiu iš EGADP negali būti padengiamos nacionalinės biudžeto išlaidos, patiriamos dėl tos priemonės (arba priemonės dalies, kuriai netaikoma EGADP), net jei tos išlaidos yra periodinės išlaidos. Taip yra todėl, kad išlaidos nebuvo padengtos įgyvendinant EGADP.

Jei taip, ar tinkamai to pagrįsti neįmanoma?

Galiausiai, jei priemonė įgyvendinama patiriant biudžeto išlaidas, tiesiogiai susijusias su siūloma priemone, jos yra pasikartojančio pobūdžio ir yra finansiškai remiamos įgyvendinant EGADP, reikia apsvarstyti, ar jų padengimas parama pagal Priemonę gali būti tinkamai pagrįstas ir leistinas pagal EGADP reglamento 5 straipsnio 1 dalyje numatytą išimtį.

Reglamente nepateikiami tikslūs kriterijai dėl to, kada padengimas turėtų būti laikomas tinkamai pagrįstu. Komisijos tarnybos pranešė valstybėms narėms apie taikant šią nuostatą atliktinus tris testus. Konkrečiai, nustatant, ar:

(i) numatomos išlaidos yra neatsiejama reformos ir (arba) investicijos dalis;

(ii) šia reforma ir (arba) investicija prisidedama prie EGADP reglamento 19 straipsnyje nustatytų vertinimo kriterijų laikymosi, ir

(iii) tvarus tokios reformos ir (arba) investicijos finansavimas bus užtikrintas pasibaigus EGADP įgyvendinimo laikotarpiui ir ar neigiamas poveikis valdžios sektoriaus balansui yra tik laikinas.

Remiantis nusistovėjusia praktika, galima apibrėžti kelias bendras aplinkybes, kuriomis padengimas gali būti laikomas tinkamai pagrįstu:

- apskritai į išlaidų sąmatą neturėtų būti įtraukta kompensacija, susijusi su viešojo sektoriaus darbuotojais, dirbančiais viešojo administravimo sektoriuje ir rengiančiais arba įgyvendinančiais reformas ir (arba) investicijas, kurioms taikoma EGADP. Tačiau tinkamai pagrįstais atvejais (pvz., kai reikia specialių ekspertinių žinių arba laikinai padidinti administracinius pajėgumus), prireikus galima įtraukti nenuolatinių darbuotojų išlaidas ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano įgyvendinimo laikotarpiu.
- Valstybės tarnybos darbuotojų mokymo, susijusio su reforma ar investicijomis, susijusiomis su Priemonės tikslais, išlaidos galėtų būti padengiamos, jei jos tinkamai pagrįstos ir visiškai integruotos į plano reformą ar investiciją.
- Socialinės išlaidos, pavyzdžiui, samdos subsidijos arba studentų stipendijos, gali būti finansuojamos EGADP lėšomis, jei išlaidos (arba pajamų trūkumas) yra vienkartinės arba

iš esmės laikinos ir su jomis nebesusiduriama pasibaigus EGADP įgyvendinimo laikotarpiu. Išlaidų padengimas turi turėti teigiamą ilgalaikį poveikį, kuriuo būtų remiami Priemonės tikslai, o jo poveikis viešiesiems finansams turėtų būti nedidelis.